

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІСНИК

Орган методичної ради Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В.І.Вернадського

Засновано у січні 2003 року

№ 108 (1) 2019

♦ Засідання методичної ради

20 лютого 2019 року відбулось чергове засідання Методичної ради коледжу, на якому були розглянуті питання про удосконалення підготовки та проведення державних екзаменів за підготовкою «молодший спеціаліст», підготовку до проведення нетрадиційної педагогічної ради та про шляхи впровадження педагогічних технологій «Створення ситуації успіху».

З першого питання порядку денного засідання методичної ради виступили голови циклових комісій, які наголосили на тому, що необхідно переглянути зміст питань, що винесені на державні екзамени.

З другого питання - про підготовку до проведення нетрадиційної педагогічної ради в березні за темою *«Аналіз освітнього середовища та розробка структурної моделі «Конкурентоспроможний коледж – сучасний викладач – успішний випускник»* виступила завідувач навчально-методичного кабінету Чорна В.В., яка сформулювала основні напрямки роботи з підготовки й проведення нетрадиційної педагогічної ради у формі воркшопу. Члени методичної ради відпрацювали алгоритм проведення засідання педагогічної ради.

З третього питання виступили голови ц.к., які запропонували шляхи впровадження педагогічних технологій «Створення ситуації успіху». Були обговорені й інші нагальні питання.

Межова Т.Є.,
голова циклової комісії

♦ Циклова комісія економічних дисциплін на шляху застосування педагогічної технології «Упровадження ситуації успіху»

Сучасний стан соціально-економічного розвитку нашої держави зумовлює свої вимоги як до конкурентоспроможності власного виробництва, так і до освітнього рівня молоді. Рівень випускника навчального закладу не завжди відповідає сучасним вимогам життя. Створення сприятливого середовища для розвитку здібностей студентства, надання можливості здобути освіту, відчувати радість досягнення успіху, віри у власні сили забезпечує педагогічна технологія успіху.

Головне завдання викладачів циклової комісії економічних дисциплін – допомогти особистості подолати труднощі, сприяти розвитку впевненості та бути успішним. Керуючись новими освітніми цілями, створюючи модель розвитку «Успішного випускника коледжу», викладачі циклової комісії використовують у навчальному процесі проблемні методи, що спонукають до творчої активності, самостійного пошуку вирішення проблемної ситуації. Головна мета проблемного навчання – пошуково-дослідницька діяльність студентів, яка добре реалізується при вивченні таких дисциплін, як «Маркетинг», «Основи менеджменту», «Логістика», «Організація і технологія надання послуг» та інші. Проблемні ситуації розглядаються на практичних заняттях, під час захисту курсових проєктів. Застосовуються метод «мозкової атаки», метод моделювання – модель теорії ігор, модель теорії черг, модель управління запасами, імітаційне моделювання. Використання інтерактивних технологій на заняттях передбачає моделювання виробничих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації й сприяє розвитку мотиву успіху, подоланню труднощів, творчій самореалізації.

Сучасні інформаційні технології як засіб професійного самовдосконалення в навчальному процесі використовуються при захисті курсових проєктів, звітів навчальних та технологічних практик, презентації бізнес-ідей, творчих робіт студентів. Окрім навчального процесу, викладачі циклової комісії розвивають науковий інтерес студентів. Комплексна й цілеспрямована робота з виховання в них потреби в постійному набутті знань, досягнення значних результатів творчої діяльності як провідної спонукальної сили до успіху знайшли реалізацію в участі студентів у науково-практичних конференціях ВНЗ III-IV рівнів акредитації, міжнародному конкурсі стартап-проєктів, молодіжних проєктах ХОДА. Результатом спільної роботи студентів і викладачів є дипломи, сертифікати, грамоти.

Студенти коледжу щорічно беруть участь у обласному «Економічному брейн-рингу», який традиційно проводиться у ХДАТК. Цього року команда менеджерів посіла II місце. Перемога надала відчуття радості, досягнення успіху, усвідомлення своїх здібностей і віри у власні сили. Ситуацію успіху студенти-менеджери відчували також, коли відвідали Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ і прослухали презентацію бізнес-курсу MESH віцепрезидента з питань регіонального співробітництва кандидата економічних наук Демкура Тараса та взяли участь у вікторині та економічному квесті, організованому кафедрою економіки та безпеки бізнесу. Зустріч забезпечила повною мірою співпрацю викладачів та студентів, сформувала позицію активного учасника пізнавального процесу та мо-

У цьому випуску:

Засідання методичної ради	1
Циклова комісія економічних дисциплін на шляху застосування педагогічної технології «Упровадження ситуації успіху»	1
Звіряємо теорію з практикою	2
Гендерне насильство в Україні як соціальне явище	3
Розвиток творчих здібностей студентів на заняттях з дисципліни «Загальна електротехніка»	4
Правові аспекти підготовки молодших спеціалістів згідно Закону України «Про вищу освіту»	5
Проблеми фізичного виховання та методика проведення занять зі студентами спеціальної медичної групи	5
Студентська олімпіада з креслення як засіб діагностики рівня знань	7
Важливість професії майстра виробничого навчання для розвитку професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника	9

◆ Звіряємо теорію з практикою

Бовдуй Л.В.,
голова циклової
комісії

Циклова комісія механізації сільського господарства та автомобільного транспорту має у своєму складі 5 викладачів та 4 майстри виробничого навчання. На циклову комісію припадає 50% навчального плану для підготовки молодших спеціалістів. В умовах перегляду змістового і почасового аспектів навчальних планів необхідно сконцентрувати увагу на можливості закріплення теоретичних знань на практиці. Для реалізації такої концепції в навчальному плані закладені три практики: навчальна, технологічна, педагогічна – а також практичні заняття зі спеціальних дисциплін. Матеріальна база коледжу дає змогу реалізовувати цю концепцію на високому рівні, слід лише покращувати організаційну частину виконання вже сформованих навчальних програм.

Для аналізу недоліків практичних занять та навичок важливе значення має участь наших студентів у різних заходах як на рівні області, так і в нашому коледжі. Ці заходи спрямовані на констатацію досягнень встановлених державою освітніх рівнів. Одними з виробничих функцій молодшого спеціаліста є організаційна та технічна функції, які включають до себе низку типових завдань діяльності, до яких входять:

- уміння розробляти плани-графіки використання машин та обладнання;
- технічне обслуговування та налагодження МТА, визначення технічного стану МТА, контроль якості роботи тощо.

На технологічній і навчальній практиках передбачено отримання вмінь та навичок щодо реалізації цих функцій. Саме перевірка наявності у студентів наведених нижче знань та вмінь лягла в основу участі наших студентів в регіональному святі «День механіка – 2018», у якому брали участь 18 освітніх закладів України. Команда коледжу у складі 7 студентів з групи ТМ-28, ТМ-38, ТМ-37, ТР-57 узяли участь у семи конкурсах з десяти. Підготовкою команди до конкурсів займалися викладачі Марченко В.М., Цалко М.Ф., майстри Заруцький І.В., Березовський В.О., Буков К.Є., Караван Р.А. Транспортне забезпечення – Гайворонський А.І. У підсумку – подяка від департаменту Харківської державної адміністрації за участь і одне перше місце (Репеха О., група ТМ-38).

Команда коледжу (група ТР-57) брала участь у двох обласних конкурсах на базі автотранспортного коледжу. В одному конкурсі посіла п'яте місце, у другому – четверте. У цих конкурсах брало участь десять закладів освіти.

Належним чином на базі нашого коледжу було проведено свято «День автомобіліста». У шести конкурсах брали участь представники 5 навчальних груп загальною кількістю 30 студентів. Свято закінчилось нагородженням призерів, а також частуванням смачною кашею, яку майстерно приготували Марюха І.П. та студентки з групи менеджерів.

Участь у таких заходах дозволяє стимулювати студентів до самовдосконалення та корегувати їхнє подальше

навчання, підвищувати інтерес до поглибленого вивчення фахових дисциплін, знайомитися з досягненнями сучасної науки та техніки. Слід звернути увагу викладачів та майстрів на виявлення більш здібних студентів і залучення їх до змагальних процесів, а також наближення їх практичних занять до професійних вимог освітньої кваліфікації молодшого спеціаліста.

◆ Гендерне насилля в Україні як соціальне явище

Ірина Беленченко,
соціальний педагог

Домашнє насилля на гендерній основі є однією з найпоширеніших проблем в Україні, з якою може зіткнутися сучасна родина. За статистикою кожна третя жінка страждає від домашнього насилля, у 2017 році до національної поліції України звернулися 150 тисяч постраждалих, з них 600 жінок померло. Але це не означає, що від домашнього насилля страждають лише жінки: якщо насилля є в сім'ї, воно не оминає нікого, і першими, хто страждає найбільше, є діти, маленькі люди, які не можуть себе захистити й навіть не знають, куди звернутися по допомогу, діти можуть стати жертвою як самого насилля, так і виступати в ролі спостерігачів, що здійснює колосальний руйнівний вплив на вразливий психічний стан дитини. Також нерідко жертвами насилля стають люди пенсійного віку, які проживають з дітьми, і навіть чоловіки. Та все ж таки більше від насилля страждають жінки: вони становлять 90% від усіх звернень. Згідно дослідженнями Інституту соціологічних досліджень НАН України 68% жінок (це приблизно 18 млн.) в Україні зазнають знущання в сім'ї, у тому числі 20% – часто (в основному, це побиття з боку чоловіка).

Більшість громадян України вважають, що домашнє насилля буває лише фізичним, тобто побої, але видів домашнього насилля багато: це й фізичне, і психологічне, і економічне, а також сексуальне. Розглянемо кожне окремо.

Фізичне насилля – це нанесення людині фізичних і тілесних травм, які шкодять здоров'ю. Це можуть бути побої, катування, штовхання, удари, ляпаси, кусання. Іншими словами, це протиправне, умисне застосування чи використання фізичної сили з метою заподіяння шкоди потерпілому. У багатьох сім'ях України прийнято використовувати фізичні методи покарання, що також дорівнюється до фізичного насилля.

Психологічне або емоційне насилля – це систематичні словесні образи, приниження людської гідності, погрози. Це вплив на психічну сферу людини, який проявляється в її залякуванні будь-яким способом.

Економічне насилля – це умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого члена сім'ї житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення

фізичного чи психічного здоров'я. Не секрет, що в сім'ях майже завжди є люди, які потребують на економічну підтримку: вагітні жінки, жінки з малими дітьми, діти, люди похилого віку – тож позбавлення їх економічної підтримки прирівнюється до насилля.

Сексуальне насилля – це будь-яка примусова сексуальна дія або використання сексуальності іншої людини, або ситуація, у якій людина проявляє виняткові ревності й звинувачує у любовних зв'язках з ким-небудь свого партнера, змушує дивитися й/або повторювати порнографічні дії.

Отже, знаючи про масштаб цієї проблеми в Україні, з грудня 2017 року Верховна Рада України ухвалила закон «Про запобігання та протидію домашньому насильству», у якому запропоновано новий підхід (із використанням європейських стандартів) до боротьби з цим негативним явищем у країні. Тепер згідно оновленого закону до кривдника можуть бути застосовані наступні методи покарання.

Терміновий заборонний припис. Поліція може заборонити перебувати, проживати, контактувати з постраждалою людиною як на підставі її заяви, так і за власною ініціативою в разі існування загрози її життю чи здоров'ю. У випадку, якщо людина відмовляється добровільно залишити житло, поліція може застосувати примусове виселення.

Обмежувальний припис. Застосовується на підставі судового рішення. За таким приписом людині може бути заборонено перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою; обмежено спілкування з постраждалою дитиною; заборонено наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою; заборонено особисто й через третіх осіб розшукувати постраждалу особу; заборонено вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто й через третіх осіб.

Найголовніший метод боротьби з домашнім насиллям – це попередження його. У зв'язку з цим у нашому навчальному закладі 29 листопада для студентів та викладачів коледжу було проведено лекцію в рамках Компанії Генерального секретаря ООН із боротьби з насильством щодо жінок «16 днів активізму проти гендернозумовленого насильства».

Лекція була проведена разом із представниками Управління патрульної поліції відділу зв'язків із громадськістю Основ'янського району. Під час лекції студентів ознайомили з основними моментами цієї соціальної проблеми, проінформували про шляхи попередження насильства в сім'ї, ознайомили з дією вищезазначеного закону, а також студенти мали змогу отримати роздатковий матеріал. Під час лекції студенти проявляли інтерес до цієї проблеми, наводили приклади з життя.

♦ Розвиток творчих здібностей студентів на заняттях з дисципліни «Загальна електротехніка»

Корсенєнкова М.М.,
голова циклової
комісії

Одне з основних завдань викладача – розвиток творчих здібностей студентів на основі завдань, вирішення яких вимагають від студента творчого підходу. Завдання повинні бути посилені для основної маси студентів, щоб виховувати в них впевненість у своїх можливостях.

Поставивши собі за мету розвивати творчі здібності студентів, я визначила ряд завдань:

* підтримувати та розвивати зацікавленість у вивченні дисципліни;

* розвивати логічне мислення;

* вчити основам самоосвіти, роботі з довідковою та науковою літературою, з сучасними джерелами інформації (Інтернет);

* показувати практичну спрямованість знань, які студенти отримують на заняттях з електротехніки.

Вирішення цих завдань дозволить зробити процес навчання захоплюючим як для студента, так і для викладача. Далі наведу приклади зі своєї педагогічної діяльності.

Завдання.

Найбільшу роль у розвитку творчих здібностей студентів на заняттях електротехніки я відводжу вирішенню завдань. При цьому добираю для кожної теми систему завдань таким чином, щоб студенти мали широкий простір для творчості. Дуже ефективно застосовувати вирішення одного завдання різними способами, вибір найбільш раціонального з них. Я намагаюсь дотримуватися принципу: на кожне заняття підготувати цікаве завдання.

Для розвитку творчих здібностей пропоную систему якісних завдань дослідницького типу, наприклад:

Чому лампи «перегоряють» у момент їх увімкнення?

Поясніть явища, використовуючи теорію? У процесі вирішення таких завдань прищеплюються спостережливість та вміння розрізняти електричні явища в побуті та техніці, а не тільки в кабінеті електротехніки.

Головна вимога до завдань: вони мають бути цікавими для студентів, творчими, що дозволяє застосовувати знання в нових умовах. Атмосфера творчості, групова діяльність створюють комфортну психологічну обстановку для кожного студента.

Презентації-проекти.

Часто студенти самі приносять електронні презентації про історію розвитку електротехніки, про життя та творчість великих учених, про видатні експерименти та досліди в електротехніці, презентації для захисту курсового проекту. Це міні-проекти. Вони форму-

ють уміння виступати публічно, прогнозувати результати діяльності, уміння працювати в групах тощо.

В основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, розвивати критичне та творче мислення.

Така діяльність сприяє глибокому, усвідомленому засвоєнню базових знань, що забезпечується за рахунок універсального їх використання в різних ситуаціях.

Реферати та доповіді.

У ході підготовки реферату чи доповіді студенти отримують можливість самореалізації через дослідницьку діяльність, набувають знання про особливості роботи з різними джерелами інформації, уміння аналізувати різну інформацію й створювати власну роботу.

Інтерактивні заняття.

Вони, з одного боку, дозволяють залучити студентів до творчої діяльності, а з іншого – краще пізнати індивідуальні особливості кожного студента.

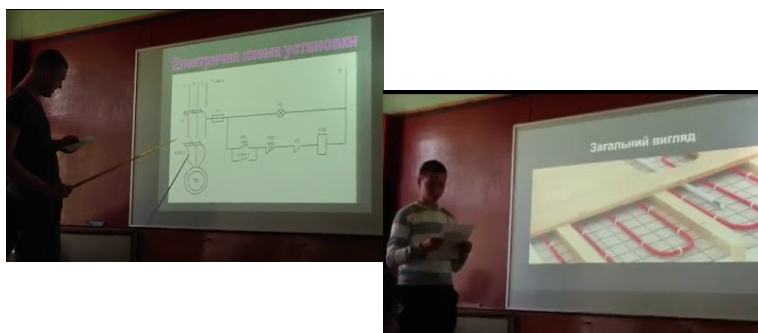
Я використовую різні форми нетрадиційних уроків. Це заняття-подорож (заочна екскурсія в минуле), усний журнал.

Для того, щоб утримати зацікавленість студентів до навчальної роботи, проводжу заняття у вигляді усного журналу на теми «Принцип дії асинхронного двигуна», «Електричний струм і безпека людини», «Життя і відкриття великих фізиків».

Для студентів нестандартне заняття – перехід до іншого психологічного стану, це інший стиль спілкування, позитивні емоції. Це можливість кожному проявити себе, розвинути свої творчі здібності та особисті якості. Студенти, як правило, бувають поставлені в ситуацію успіху, що сприяє пробудженню їх активності під час підготовки творчих домашніх завдань.

Нестандартне заняття не тільки навчає, а також активно виховує людину. При підборі завдань для нестандартного заняття я намагаюсь, щоб вони відповідали наступним вимогам: завдання повинні розвивати логіку, мати практичну спрямованість, розширювати кругозір студентів; бути цікавими за формою, змістом, сюжетом або за способом вирішення; завдання повинні бути прості, доступні для більшої частини студентів.

Я представила лише деякі методи, які використовую у своїй педагогічній роботі для розвитку творчих здібностей студентів. Але й вони дають гарні результати. Студенти впевнено виступають на державних екзаменах, вступають до ВНЗ. Думаю, це наочне підтвердження того, що розвиток творчого потенціалу студентів дає позитивні результати.

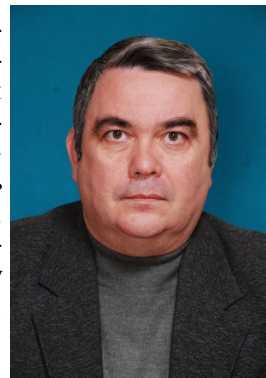

♦ Правові аспекти підготовки молодших спеціалістів згідно із Законом України «Про вищу освіту»

Лазарев В.О.,
викладач

01.07.2014 року Верховною Радою України був ухвалений Закон України «Про вищу освіту». Цей Закон установлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів. Відповідно до ст.1 Закону України «Про вищу освіту», «вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти». У коледжі студенти вивчають згідно з навчальним планом підготовки молодших спеціалістів наступні дисципліни: «Основи правознавства», «Комерційне та трудове право», «Основи підприємницької діяльності». У ході вивчення цих дисциплін студенти отримують певні знання з цивільного, адміністративного, кримінального права, з організації підприємницької

Черкашин В.І.,
викладач

діяльності, знайомляться з основними положеннями Закону України «Про вищу освіту». Випускники коледжу протягом трудової діяльності використовують правові знання, отримані під час вивчення правових дисциплін.

Таким чином, на цей час в Україні в системі освіти та вищої освіти запроваджено суттєві реформи, серед яких – приєднання України до Болонської системи, закріплення двоступеневої освіти, кредитно-трансферної системи ECTS, ЗНО, ухвалення Закону України «Про вищу освіту». Саме зараз дуже важливо наблизити українську освіту до міжнародних стандартів, забезпечити її реальними та ефективними теоретичними й практичними розробками, оптимізувати структуру, забезпечити високоякісними кадрами.

Упровадження новітніх положень, передбачених Законом України «Про вищу освіту» до освітнього процесу підготовки молодших спеціалістів, а тим більше їх належне виконання забезпечать реалізацію основних принципів вищої освіти: доступності здобуття якісної освіти кожним громадянином, інтеграції системи вищої освіти України до європейського простору та міжнародного співробітництва, рівності та незалежності ВНЗ у своїй діяльності, підвищення рівня підготовки молодших спеціалістів з урахуванням вимог сучасності.

♦ Проблеми фізичного виховання та методика проведення занять зі студентами спеціальної медичної групи

Пігаль Ф.М.,
керівник фізичного
виховання

Мета фізичного виховання студентів – формування фізичної культури особистості й виховання фізично здорової, інтелектуально розвиненої та соціально активної молоді, здатної адаптуватися до сучасних умов життєдіяльності.

Останніми роками спостерігається погіршення показників фізичного розвитку, фізичної й функціональної підготовленості дітей, підлітків і студентської молоді. У багатьох ВНЗ через хронічне недофінансування вищої школи істотно знижується якість фізкультурно-оздоровчої й спортивно-масової роботи, зменшується кількість студентів, що займаються в спортивних секціях, закриваються спортивні клуби. Багато досвідчених викладачів фізичного виховання й тренерів з видів спорту йдуть зі сфери фізичної культури та спорту до комерційних організацій і структур. Це негативно позначається на фізичному вихованні студентської молоді, на підготовці висококваліфікованих спортсменів.

Погіршення фізичної та функціональної підготовки студентської молоді обумовлено не тільки недооціненням суспільством й особистістю оздоровчих, виховних й освітніх можливостей фізичної культури та спорту, але й слабкою постановкою фізкультурно-оздоровчої спортивно-масової роботи в школі й ВНЗ. У більшості студентів першого курсу не сформована позитивна мотивація до занять фізичними вправами. За даними нашого анкетування й усного опитування з'ясувалося, що більше 60% випускників загальноосвітніх шкіл, що прийшли на перший курс нашого закладу, систематично не займалися фізичними вправами, не відвідували спортивні секції, мали шкідливі звички (паління, уживання спиртних напоїв, наркотиків). Це пояснюється тим, що учителя фізичної культури загальноосвітніх шкіл не змогли сформувати в цих школярів позитивне ставлення до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Відсутність належної мотивації студентів до здорового способу життя й усвідомленої потреби в освоєнні ціннісного потенціалу фізичної культури й спорту не дозволяє використовувати повною мірою засоби фізичного виховання для розвитку рухових здібностей і зміцнення їхнього здоров'я.

♦ Проблеми фізичного виховання та методика проведення занять зі студентами спеціальної медичної групи (продовження)

Ряд істотних недоліків існує в організації змісту фізкультурно-оздоровчої й спортивно-масової роботи у ВНЗ. У фізичному вихованні студентів дотепер слабо впроваджуються особисто-орієнтовні педагогічні технології навчання, варіативні програми фізичної культури з оздоровчим напрямком. Викладачі фізичного виховання, що працюють зі студентами, мають слабку методичну підготовку й фізичні вправи використовують без функціональних можливостей студентів у спеціальних медичних групах.

Аналіз сучасного стану фізичного виховання студентів виявив серйозні недоліки в організації, змісті фізкультурно-оздоровчої й спортивної роботи. У більшості випадків руховий режим студентів обмежується проведенням одноразових чи дворазових занять, що явно не забезпечує належну норму добової рухової активності. Не рідкісні випадки, коли всіх студентів першого курсу поєднують на заняттях в одне навчальне відділення. На заняттях зі студентами, які мають слабку фізичну підготовку, не здійснюється індивідуально диференційований підхід, і фізичні вправи застосовуються без урахування індивідуальних особливостей, функціональних можливостей стану здоров'я.

У практиці фізичного виховання досить часто спостерігаються випадки, коли викладачі висувають надмірні вимоги до студентів, що мають слабку фізичну підготовку, застосовуючи на заняттях недоступні навчальні завдання, непосильні фізичні навантаження, що приводять їх організм до перенапруги й перевтоми, що вкрай не бажано для цієї категорії студентів.

На заняттях зі студентами, які входять до спеціальної медичної групи, не використовуються сучасні тренажери, велотренажери, роликові бігові доріжки, диски здоров'я, нестандартні гімнастичні снаряди й устаткування, що сприяють розвитку рухових здібностей і підвищенню фізичної підготовленості студентів. У системі фізичного виховання студентів слабо впроваджуються варіативні програми з оздоровчим напрямком, особисто-орієнтовні педагогічні технології навчання, нові форми й види занять фізичною культурою і спортом. Не функціонують групи здоров'я й загальної фізичної підготовки для студентів, що мають слабку фізичну підготовку.

Причина недоліків фізичного виховання полягає в тому, що окремі викладачі фізичного виховання не вміють визначити оптимальну міру присутності фізичних вправ і навантажень. Вони слабо володіють методами й методичними прийомами індивідуалізації та диференціації навчально-тренувальних завдань:

- у більшості випадків руховий режим студентів обмежується проведенням одно- і дворазових занять фізичною культурою, що явно не забезпечує належну норму добової рухової активності студентів;

- на заняттях зі студентами, що мають слабку фізичну підготовленість, украй рідко використовуються сучасні тренажери, велотренажери, нестандартні гімнастичні снаряди, що сприяють активі-

зації рухової активності й розвитку силових, швидкісних, швидко-силових якостей і витривалості;

- у фізичному вихованні студентів слабо впроваджуються особисто-орієнтовні педагогічні технології навчання, варіативні здоров'єформуючі програми, засоби й методи гуманізації й демократизації фізкультурно-оздоровчої роботи, нові форми й види занять фізичною культурою й спортом (атлетична гімнастика, аеробіка, ритмічна гімнастика, гімнастика-ушу, карате тощо), що дають за короткий період максимальний оздоровчий і тренувальний ефект;

- у практиці фізичного виховання нерідкі випадки, коли на заняттях не здійснюється індивідуально-орієнтований підхід у навчанні, і фізичні вправи використовуються без урахування індивідуальних особливостей і функціональних можливостей студентів.

Для студентів спеціальної медичної групи проводять заняття фізичної культури в позаурочний час двічі на тиждень по 45 хв. за окремою програмою. Крім того, вони обов'язково відвідують загальні для всіх заняття фізичної культури, беруть участь у підготовчій і заключній частинах заняття, а під час проведення основної частини виконують вправи, вивчені на заняттях у спеціальній медичній групі або допомагають викладачу.

У спеціальній медичній групі можуть навчатися студенти з дуже слабким здоров'ям, а також ті, які раніше не виконували фізичних вправ. Ці студенти потребують на особливу увагу та індивідуальний підхід на кожному занятті. На заняттях зі студентами спеціальної медичної групи треба дотримуватись загальноприйнятої структури заняття фізичної культури, однак воно складається не з трьох, а з чотирьох частин.

У вступній частині заняття (3-4 хв.) викладач організовує студентів, пояснює завдання заняття, повідомляє теоретичні відомості, сприяє виробленню правильної постави. Засобами вступної частини є гімнастичні шиккування й перешиковування, ходіння, стройові вправи, дихальні вправи, а також підрахунок частоти пульсу й дихання.

У підготовчій частині (10-15 хв.) проводяться загально розвивальні вправи, ходіння з різними положеннями рук, танцювальні вправи, ігри з елементами стройових вправ, а також підготовчі й підвідні вправи.

В основній частині (25-28 хв.) навчають одному з основних рухів і включають ігри малої й середньої рухливості.

У заключній частині, яка триває до 5 хв., студенти виконують дихальні вправи і вправи на розслаблення. Завдання цієї частини – знизити фізіологічне навантаження й привести організм студентів у відносно спокійний стан. У цій частині заняття викладач підбиває підсумки та дає домашнє завдання.

Усі частини заняття спрямовані на розв'язання освітніх, виховних і оздоровчих завдань, органічно поєднані між собою й становлять єдине ціле.

Студентів спеціальної медичної групи насамперед необхідно навчати різних типів дихання – грудного, черевного й змішаного (повного). У роботі зі студентами із захворюванням органів дихання використовують дихальні вправи з видихом із

♦ Проблеми фізичного виховання та методика проведення занять зі студентами спеціальної медичної групи (продовження)

звуковою вимовою голосних і приголосних літер.

Одним з основних завдань фізичного виховання студентів з ослабленим здоров'ям є навчання їх правильного дихання, формування навичок довільного керування диханням.

Треба, щоб уже на початку навчання студенти засвоїли деякі правила.

1. Дихати треба через ніс. Це найдоцільніше природне дихання.
2. Ураховувати гігієнічні умови виконання вправ. Дихальні вправи доцільно виконувати в провітреному приміщенні, на свіжому повітрі. Виховувати у студентів негативне ставлення до задушливого повітря в приміщенні.

Навчання студентів правильного дихання починають з теоретичних відомостей про дихання та значення його для життя й здоров'я людини. Розповідають про механізм дихання, його основні показники, зміни під час фізичних навантажень. На прикладах найтипівіших вправ демонструють узгодженість дихання з рухами. Ознайомлюючи студентів з новими способами дихання, одночасно з поясненням техніки його виконання показують, як правильно дихати. Під час виконання вправи рекомендується нагадувати про характер дихання, замість лічби підказувати - «вдих», «видих».

У другому періоді навчання (12-14 занять) засвоюються певні рухові цикли під час виконання вправ на місці й під час руху. Студентів навчають контролювати ритм і глибину дихання на основі вдосконалення пропріоцептивної чутливості дихальних м'язів.

У третьому періоді навчання (6-8 занять) студенти закріплюють і вдосконалюють навички довільного керування диханням під час виконання найважливіших фізичних вправ і розумової діяльності. Успішне закріплення засвоєних навичок пов'язане з утворенням і використанням дихальних і рухових стереотипів на основі вдосконалення пропріоцептивної чутливості дихальних м'язів.

Студенти із порушенням обміну речовин повинні виконувати вправи в помірному темпі, але порівняно тривало, доцільно робити вправи в опорі, з гантелями, набивними м'ячами тощо.

Для студентів із хронічними захворюваннями травного каналу, жовчного міхура, печінки необхідно обмежувати кількість стрибків, натомість широко використовувати вправи з вихідних положень, лежачи на спині й сидячи. Для студентів із зниженим зором також слід виключати вправи, пов'язані зі струсом тіла.

Індивідуального підходу потребують студенти підготовчої медичної групи, які перенесли захворювання, а також студенти із порушенням постави або незначними відхиленнями від правильної постави. Для цієї категорії студентів необхідно добирати спеціальні фізичні вправи, обмежувати тривалість проведення кожної вправи та кількість повторень.

Фізичне виховання ослаблених студентів не повинно обмежуватися заняттями фізичної культури. Його слід підкріплювати дотриманням правильного режиму дня з обов'язковими фізкультурно-оздоровчими заходами (ранкова гігієнічна гімнастика вдома, ранкова гімнастика до занять, фізкультурні хвилини й паузи під час проведення занять та приготування домашніх завдань). Крім того, цих студентів слід залучати до посиленої позакласної роботи із фізичної культури: участі в масових фізкультурних виступах, святах, прогулянках, екскурсіях, спортивних вечорах тощо.

♦ Студентська олімпіада з креслення як засіб діагностики рівня знань

Мячікова З.О.,
викладач

Журбий Г.Г.,
викладач

«Інженерне креслення та комп'ютерна графіка» – це одна з навчальних дисциплін, що становлять основу загальноінженерної освіти, це фундамент спілкування інженерів. Це дисципліна, з якої починається технічна підготовка студентів. Креслення являє собою мову, за допомогою якої людина може читати зображення, з'ясовувати конструктивні особливості зображеного предмета. Уміння читати креслення – це запорука успішного оволодіння дисциплінами для отримання професійних знань.

Здобуті знання та навички у виконанні проєкційних креслень створюють умови для успішного вивчення інших загальноосвітніх дисциплін (математики, фізики). Основне завдання викладання дисципліни креслення – це розвиток просторового уявлення студентів.

Програма навчальної дисципліни «Інженерне креслення та комп'ютерна графіка» передбачає поступове вивчення студентами питань загальних вимог до оформлення креслеників, побудови контурів зображень на креслениках, побудови зображень методом прямокутного проєктування, видів аксонометричних зображень, виконання креслень за спеціальністю.

Завданнями навчальної дисципліни «Інженерне креслення та комп'ютерна графіка» є:

- * сформувати у студентів систему знань та вмінь, які необхідні для виконання та читання креслеників за спеціальністю;

- * навчити студентів відтворювати образи предметів та аналізувати їх форму й конструкцію.

Уже стало традицією кожного року в коледжі проводити олімпіади з креслення як підсумок вивчення дисципліни «Інженерне креслення та комп'ютерна графіка».

♦ Студентська олімпіада з креслення як засіб діагностики рівня знань (продовження)

Так і цього року 6 грудня відбулася олімпіада, у якій взяло участь 20 кращих студентів коледжу. Метою організації й проведення таких олімпіад є:

- * підвищення рівня активності студентів;
- * підвищення якості підготовки студентів з інженерних дисциплін;
- * поглиблення знань студентів з вирішення завдань на просторове мислення;
- * розвинення пізнавальних можливостей;
- * узагальнення досвіду знань з креслення у навчальному процесі;
- * зміцнення престижу інженерної освіти на внутрішній і міжнародній арені.

Для проведення олімпіади був створений організаційний комітет, до якого ввійшли такі викладачі:

- 1.Т.О.Дука – голова обласного методичного об'єднання вищих навчальних закладів I та II рівнів акредитації викладачів креслення;
- 2.М.С.Ткаченко – голова циклової комісії природничо-наукових дисциплін;
- 3.В.В.Чорна – завідувач методичного кабінету;
- 4.Г.Г.Журбій – викладач вищої категорії з креслення;
- 5.З.О.Мячікова – викладач вищої категорії з креслення.

Привітала учасників олімпіади та побажала успіхів завідувач методичним кабінетом Вікторія Вікторівна Чорна.

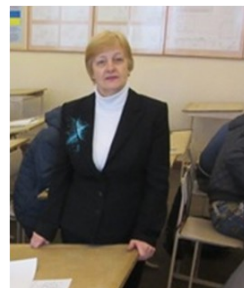
Голова обласного методичного об'єднання Тетяна Олександрівна Дука ознайомила студентів з вимогами щодо виконання завдань та критеріями оцінювання виконаних робіт.

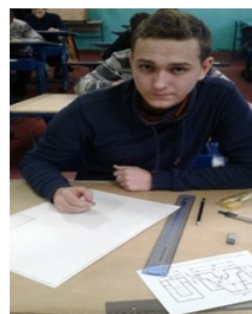
Учасникам олімпіади були представлені голова та члени журі, які були обрані серед викладачів креслення. Олімпіада проводилась у кабінеті інженерного креслення. Учасникам олімпіади були запропоновані завдання з проєкційного креслення, на виконання яких було відведено дві години.

Учасники олімпіади відповідально поставилися до виконання отриманого завдання. Вони намагалися виконати завдання якісно, відповідно до вимог та у відведений час. Під час проходження олімпіади між учасниками був присутній дух змагання. Переможців олімпіади визначили за результатами перевірки робіт відповідно до набраних балів. Призові місця посіли студенти:

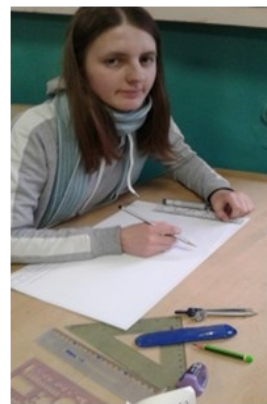
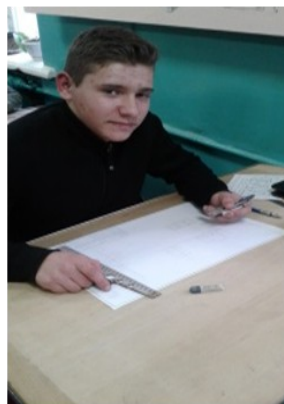
I місце – Калінін Валентин(група Б -18);

II місце –Коваль Станіслав (група ТР – 58);

III місце – Ноженко Мар'яна(група Б-28) та Проявка Кирил (група СТ-18).

Після підбиття підсумків олімпіади відбулось нагородження переможців почесними грамотами. Була відзначена й робота викладачів, які підготували до олімпіади студентів-переможців. Вони отримали подяки.

Олімпіада була організована та проведена на найвищому рівні.

Дякуємо всім, хто взяв участь в її організації та проведенні.

♦ Важливість професії майстра виробничого навчання для розвитку професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника

Оверчук О.Д.,
викладач

Цалко М.Ф.,
викладач

На сучасному етапі розвитку професійної освіти визначають перелік ключових загальнопрофесійних та професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника. Набуття професійних компетентностей здобувачами професійної освіти насамперед залежить від майстрів виробничого навчання. Робота цих педагогів насамперед спрямована на якісний результат професійної (професійно-технічної) освіти.

Ще Н. Самойленко у своїй роботі «Результати дослідження методичної компетентності майстра виробничого навчання» відзначав, що в забезпеченні якісних результатів професійної підготовки кваліфікованих робітників особлива роль належить майстру виробничого навчання, його професійно-педагогічній компетентності, зокрема методичній компетентності, яка поєднує професійні вміння робітника високої кваліфікації в певній галузі, технологічні знання з відповідного виробництва й майстерність педагогічної діяльності.

Саме методичні компетентності майстра виробничого навчання, на нашу думку, відіграють важливу роль при навчанні студентів професії в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О). Навчання студентів професії розпочинається в навчальних майстернях

(лабораторіях, полігонах, навчальних майданчиках) під час уроків виробничого навчання. Виробниче навчання – це процес і навчальний предмет у системі професійної підготовки. Його можна розглядати як складник професійної освіти – підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників. Для виробничого навчання як складової навчального процесу характерні специфічні цілі, завдання, зміст, форми, методи та засоби. Тому, навчаючи майстрів виробничого навчання в Харківському державному професійно-педагогічному коледжі імені В.І. Вернадського, намагаємось формувати в них такі компетентності:

- * уміння вчитися (мотиваційна компетентність);
- * психолого-педагогічна компетентність;
- * соціальна компетентність;
- * інтелектуально-когнітивна компетентність;
- * технологічна компетентність;
- * науково-методична компетентність;
- * прогностична компетентність тощо.

Такі компетентності майстра виробничого навчання забезпечать розвиток професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника.

Мотиваційна компетентність відіграє важливу роль для студента, який у майбутньому навчатиме учнів ЗП(ПТ)О. Основними складовими даної компетентності є інтереси, прагнення, цілі, мотиви та ідеали педагогічної діяльності майстра виробничого навчання.

Психолого-педагогічна компетенція передбачає володіння педагогічною діагностикою, уміння будувати педагогічно доцільні взаємовідносини з учнями та здійснювати індивідуальну роботу на основі результатів педагогічного діагностування тощо.

Інтелектуально-когнітивна компетенція забезпечує здатність педагога до здійснення процесу пізнання й до ефективного вирішення проблем.

Важливою професійно-педагогічною компетентністю майстра виробничого навчання (далі – майстра в/н) є технологічна компетенція, у якій є дві складові – педагогічна та виробнича. Зміст технологічної компетенції, пов'язаної з педагогічною діяльністю майстра в/н, полягає в проектуванні змісту професійно-практичної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників тощо.

Основу науково-методичної компетенції становлять педагогічна техніка, методики проведення виховних заходів, культура педагогічної діяльності, культура стимулювання й організація навчальної діяльності учнів, методика організації процесу виробничого навчання, розробка і впровадження сучасних методик виробничого навчання.

Для оволодіння студентами вищеперерахованих компетенцій на своїх лекціях надаємо практичні поради щодо вирішення різних педагогічних ситуацій. Наприклад, «під час проведення вступного інструктажу двоє учнів починають тихо розмовляти один з одним». При виникненні такої ситуації радимо не втручатися, тобто продовжувати заняття у звичний спосіб без втручання в ситуацію, нічого не говорити та не робити для виправлення поведінки. Пояснюємо, як це працює. Якщо ви не звертаєте уваги на поведінку, це дає вам змогу продовжувати заняття й не відволікати всю аудиторію без потреби. Іноді ситуація вирішується без вашого втручання.

♦ Важливість професії майстра виробничого навчання для розвитку професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника (продовження)

Розповідаємо, чому така поведінка майстра в/н є важливою, а саме те, що:

- часто учні погано поведуться, аби привернути вашу увагу, і якщо їм вдасться, це може підсилити негативну поведінку;
- учні підтримують один одного й можуть продовжувати погано поводитись, якщо відчувають підтримку однокласників;
- обмеження уваги до мінімуму спонукатиме швидше заспокоїтись даним учнем.

Розвиток технологічної компетенції в майбутніх майстрів в/н відбувається на лекціях навчальної дисципліни «Організація і методика професійного навчання», предметом вивчення якої є опанування студентами методики уроків виробничого навчання. Якість проведення уроків в/н, як дзеркало, найбільше відображає важливість професії майстра в/н для розвитку професійних компетентностей майбутнього кваліфікованого робітника.

Згідно з вимогами освітньої програми дисципліни «Організація і методика професійного навчання» студенти повинні

знати:

- системи і принципи виробничого навчання;
- форми та методи виробничого навчання;
- форми методичної роботи в ЗП(ПТ)О;

уміти:

- розробляти та складати план уроку й конспект вступного інструктажу;
- розробляти й складати інструкційні карти.

Від того, як майбутній майстер в/н навчиться складати план уроку, залежить якість проведення занять. Тому, наводячи приклади структурних елементів різних типів і видів уроків виробничого навчання, пропонуємо студентам скласти плани уроку формування складних умінь; уроку вдосконалення вмінь та формування навичок; уроку комплексного застосування знань, умінь та навичок при виконанні навчально-виробничих робіт; контрольно-перевірочного уроку; інноваційного уроку тощо. При цьому детально пояснюємо вимоги до змісту структурних елементів уроку в/н (вступного, поточного та заключного інструктажу), наводимо алгоритми проведення вступного інструктажу.

Щоб підготувати робітника відповідного рівня кваліфікації (розряду, класу, категорії), майстер в/н повинен чітко уявляти собі перелік знань, умінь та навичок та в якій послідовності, і в який період навчання необхідно їх надати учням. Для цього йому потрібно постійно працювати над собою, своєю фаховою майстерністю. А саме для успішної та плідної роботи з навчання учнів майстер виробничого навчання повинен досконало володіти професійними компетентностями професії, якій навчає учнів, і мати змогу успішно передати свій професійний досвід та міцні виробничі вміння й навички. Тут важливу роль відіграє особисте бездоганне виконання виробничих операцій, що дозволяє майстру в будь-який момент допомогти учневі, швидко виявити і усунути ті чи інші помилки, навчити технологічно правильно виконувати всі операції.

Існують певні умови підвищення ефективності показу виробничих прийомів майстром в/н:

1. правильне поєднання показу прийомів і супроводжуючих його пояснень;
2. демонстрація наочних посібників із зображеннями прийомів, що показують;
3. правильне використання інструкційних карт та

інших документів письмового інструктажу;

4. повторний показ прийомів, що є важкими для засвоєння учнями;

5. супутній контроль засвоєння учнями прийомів, що показують;

6. індивідуальний показ прийомів на робочому місці учня;

7. усвідомлення учнями практичної значущості й важливості трудових дій, що вивчаються;

8. забезпечення доброї видимості показу прийомів (вибір місця показу, освітлення, розміщення учнів тощо).

Не може залишатися без уваги майстра в/н досвід кращих робітників сучасного підприємства, використання ними сучасного обладнання, техніки й новітніх технологій. Це необхідно розповідати, а при можливості демонструвати учням.

Усі ці фактори безумовно впливають на рівень засвоєння здобувачами професійної освіти навчального матеріалу та якості підготовки майбутнього кваліфікованого робітника.

Важливою для майстра в/н є комунікативна компетентність як орієнтованість педагога в різних ситуаціях спілкування, заснована на знаннях і чуттєвому досвіді індивіда, здатність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе та інших у постійній видозміні психічних станів, міжособистісних стосунків й умов соціального оточення; готовність і вміння налагоджувати контакти.

На нашу думку, сучасному майстру необхідно володіти також такими якостями, як терпіння, інтелігентність, освіченість, тактовність, уважність, мобільність, ерудованість та стресовитривалість, мати почуття стилю, смаку, міри тощо.

Відмінними рисами сучасного педагога повинні бути нестримне бажання постійно самовдосконалюватися, безперервно розширювати власний кругозір, удосконалювати та шукати нові форми та методи навчання учнів професії.

Якщо майстер в/н буде мати вищезазначені компетенції та компетентності, то він на належному рівні буде розвивати професійні компетентності майбутнього кваліфікованого робітника.

Прекрасну половину вітаємо
з **Жіночим днем!**

Нехай всі аромати квітів для
Вас пахнуть, дарують Вам
свою ніжність і красу. Нехай
цей весняний день балує Вас
теплом, а чоловіки – увагою.

Нехай життя дарує Вам
тільки приємні миті, теплі
ніжні зустрічі і люблячі серця.
Зі святом, жінки!

Поздоровляємо з днем народження!

- * Онопченко Л.П., викладача
- * Цалка М.Ф., майстра виробничого навчання
- * Головка І.О., заступника директора АГЧ
- * Сургана О.М., вихователя
- * Качуру О.В., викладача
- * Сусідку О.В., майстра виробничого навчання
- * Дуку Т.О., викладача
- * Лазарєва В.О., викладача
- * Мячікову З.О., викладача
- * Ольхову О.В., викладача,
- * Костиру О.В., майстра виробничого навчання
- * Полякову В.І., культорганізатора

Проспект Московський, 24, м. Харків, 61001,
тел./факс (057) 732-63-95; тел. (057)732-59-25,
e-mail: hipt2015@ukr.net, web: [http:// www.hipt.com.ua](http://www.hipt.com.ua),
код ЄДРПОУ 02501137

Видавник – Методичний кабінет